

Pfv.II.20.427/2014/5.

A Kúria a dr. Vass Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek, a Vass József Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen házastársi közös vagyon megosztása iránt a Dunakeszi Városi Bíróság előtt 3.P.20.813/2005. számon indult és a Budapest Környéki Törvényszék 5.Pf.20.221/2012/40. sorszámú ítéletével befejezett perében a felperes 112. sorszámmal benyújtott felülvizsgálati kérelme alapján a 2015. január 13. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra az abban megjelölt módon és időben 387.900 (háromszáznyolcvanhétezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 95.000 (kilencvenötezer) forint ÁFA-t is tartalmazó felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett tényállása szerint peres felek házassági életközössége 1995. szeptember 12. napján véglegesen és mindenre kiterjedően megszűnt. Házassági életközösségük időtartama alatt, 1993. május 27. napján került megalapításra a T. Betéti Társaság, amit a cégbíróság 1994. november 18-án jogerős végzésével jegyzett be a cégnyilvántartásba. A kültag felperes a társaság alapító okirata alapján vagyoni betétjét (hozzájárulását) használt gépjárművek apportálásával teljesítette. A Bt. egy lehetséges értékesítési formaként működött,

a nem pénzbeli apport - a használt gépkocsik - beszerzési forrásaként funkcionált. A társaság - a behozott gépkocsik apportként való bejegyzése céljából - rendszeresen módosította a társasági szerződést, ezáltal a társaság vagyona, (tőkéje), az apportált értékkel folyamatosan emelkedett. A beszállítások ténylegesen 1995 júliusában, a módosítások bejegyzése 1997. május 30. napján fejeződött be. A Bt. tevékenysége a külföldről behozott használt személygépkocsik értékesítésével lezárult, gazdálkodási tevékenységet az apport gépkocsik eladását követően nem folytatott.

Az elsőfokú bíróság a részbeni hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban ítéletével és kiegészítő ítéletével a felperes és az alperes házastársi közös vagyonát megosztotta, - többek között rendezte a peres felek közös tulajdonát képező ingatlan tulajdonjogi helyzetét - és a teljes körű elszámolás eredményeként kötelezte a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül 3.101.444 forintot, értékkiegyenlítés jogcímén, fizessen meg. Ezt meghaladóan a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét (ellenkérelmét) elutasította. Az elsőfokú bíróság az alperes T. Bt.-vel kapcsolatos igényét nem találta megalapozottnak, mert álláspontja szerint az alperes által szolgáltatott bizonyítékokból, valamint a cégnyilvántartásban feltüntetett kültagi betétből és mérlegkimutatásokból nem állapítható meg a felperes Bt.-ben fennálló tagsági viszonyán alapuló vagyoni érték, illetve, hogy a társaságnak az életközösség megszakadása időpontjában történő megszűnése esetén a felperest a társaságból milyen összeg illette volna meg. A Bt. kültagra jutó vagyonának a házastársi közös vagyon körében történő elszámolását ezáltal - bizonyítottság hiányában - a vagyonmérlegből mellőzte.

A másodfokú bíróság 5.Pf.21544/2010/9 sorszámú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított házastársi közös vagyon mérlegét kiegészítette egyrészt 113.582 forint értékű tárgyi ingósággal (10. tétel), másrészt a T. Bt.-be bevitt közös vagyonnal, amelynek értékét 2.449.500 forintban határozta meg (11. tétel). Az így kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a felperes által alperesnek fizetendő értékkiegyenlítés összegét 4.382.285 forintra felemelte. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság a T. Bt.-vel kapcsolatban ítéletét arra alapította, hogy a kültagi részesedés - a felek által nem vitatottan - a házastársak közös vagyonának minősül, annak értékét pedig 2.449.500 forintban a felek a másodfokú eljárásban egyezően elfogadták.

A másodfokú bíróság ítélete ellen mind a felperes, mind az alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Legfelsőbb Bíróság (Kúria) Pfv.II.20.519/2011/9. sorszámú részítéletével a jogerős ítéletnek az ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetése

tárgyában hozott rendelkezését hatályában fenntartotta, egyebekben a jogerős ítéletet a perköltség és az illeték viselésére is kiterjedően hatályon kívül helyezte. Kötelezte a másodfokú bíróságot a T. Bt. vagyonmérlegbe beállítandó értékének, valamint az alperes értékkülönbözet után járó kamatkövetelésének megállapítása tekintetében új eljárásra és a házastársi közös vagyon megosztása körében új határozat meghozatalára utasította. A Legfelsőbb Bíróság kifejtette, hogy a peres felek közös vagyonának minősülő Bt.-beli részesedés értéke azzal az értékkel azonos, amely a felperes társasági tagsági viszonyának az életközösség megszakadása időpontjában történő megszűnése esetén őt elszámolási igénye alapján megilleti. Ez az érték, - figyelemmel arra, hogy a jogerős ítéleti tényállástól eltérően a felek nem tettek egyező előadást - könyvszakértői vélemény alapulvételével határozható meg.

A megismételt eljárás eredményeként a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a felperes által az alperesnek fizetendő értékkiegyenlítés összegét 3.101.444 forintról 7.037.005 forintra felemelte. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek a tőkeösszeg megfizetésével egyidejűleg, az értékkiegyenlítés után 1996. augusztus 27. napjától 2001. december 31. napjáig évi 20 %-os, 2002. január 1. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, 2013. július 1. napjától kezdődően a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Mellőzte a felperes 332.500 forint perköltség fizetési kötelezettségét. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A megismételt másodfokú eljárásban a felperes a T. Bt. életközösség megszűnése időpontjában fennálló értékére úgy nyilatkozott, hogy a Bt. ekkor már tényleges tevékenységet nem végzett, ezért semmilyen vagyonnal nem rendelkezett. Az alperes a kültagi részesedés értékét a kültag által bevitt apport értékével egyezően - a cégnyilvántartási adatok alapján - 7.757.540 forintban jelölte meg.

A másodfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság részítélete iránymutatásának megfelelően részbizonyítás keretében a társasági vagyon értékének meghatározására szakértőt rendelt ki. A szakértői vélemény megállapította, hogy a társaság értéke sem az összehasonlító adatok alapján, sem a jövedelem-hozam alapú, ún. továbbműködési érték számításán alapuló módszerrel nem határozható meg. Nem állnak rendelkezésre a társaság 1994-1995-1996-1997. és 1998. december 31-i fordulónapra készített beszámolóí, mert a cég a letétbehelyezési kötelezettségének nem tett eleget. Az 1999. év utáni beszámolók hibásan kerültek kiállításra, valódiságuk kétséges. A készlet - a leltározási bizonylatok és vevőanalitikák

hiánya miatt - nem ellenőrizhető. Az 1993. december 31-i és a további évek eladatlan árukészletének nagysága és ezzel összefüggésben az értékesített, de pénzügyileg nem rendezett vevőkövetelések értéke megállapíthatatlan. Iratok hiányában nem követhető nyomon a nagyszámú személygépkocsi értékesítési bevételének a sorsa. A dokumentumok alapján nem mutatható ki, hogy a tulajdonosok a működés során milyen mértékű tagi jövedelemben vagy osztalékban részesültek, ezért a bevitt tőke hozadéka mikor, milyen mértékben realizálódott. Az alapinformációk hiánya miatt az eszközalapú, ún. felszámolási érték meghatározáson alapuló értékelési módszer sem alkalmazható. Az alapítási létszakasz elhúzódása, az apportként beszállított személygépkocsik értékesítését követő gazdasági tevékenység beszüntetése és az életközösség megszűnésének az apportérték meghatározás időpontjával való megközelítőlegesen egybeesése a cégbejegyzést megelőzően megszűnő társaságokra vonatkozó számítási módszert indokolja.

A fenti módszer alkalmazásával a szakértői vélemény az életközösség megszűnése időpontjára a felperes kültagi részesedésének értékét az általa a cégnyilvántartás alapján teljesített és bejegyzett apport értékével egyezően, ún. könyv szerinti értéken határozta meg.

A felperes a szakértői véleményt nem fogadta el. Álláspontja szerint működő társaság esetén nem lehet irányadó a cégbejegyzést megelőzően megszűnt társaságok értékelésére irányadó szempontok alkalmazása. A szakértő által tévesen alkalmazott módszer miatt a társaság értékének meghatározása megalapozatlan, kizárt, hogy a cég értéke öt éves működés után a bevitt apport értékével lenne azonos.

A másodfokú bíróság a szakértői véleményt aggálytalannak ítélte, ítélezése alapjául elfogadta. Megállapította, hogy a kültag felperest megillető társasági betéti részesedés értéke - a jegyzett tőkén belüli részesedése arányát figyelembe véve, a kültag által bevitt és a cégnyilvántartásba bejegyzett apport értékével egyezően - 7.757.540 Ft. A másodfokú bíróság a felperesnek a szakértői vélemény aggályosságára vonatkozó érvelését nem fogadta el. A szakértő kellően megindokolta a cégbejegyzést megelőzően megszűnő társaság esetén irányadó értékelési eljárás szükségességét, rámutatva, hogy a T. Bt. megalakulása és az apport listában szereplő gépkocsik beszállítása között mindösszesen két év telt el, ezért a felperes alaptalanul hivatkozik a cég öt évig tartó működésére.

A másodfokú bíróság a kiegészített vagyonleltárra figyelemmel a peres felek házastársi közös vagyonát az elsőfokú bíróság ítéletéhez képest 7.871.122 forinttal nagyobb összegben határozta meg, ezáltal az alperest a házastársi közös vagyon megosztásakor a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján a többlet fele részével, tehát 3.935.561 forinttal emelt vagyoni jutó, azaz összesen 7.037.005

forint illet meg.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kizárólag a T. Bt.-beli, - őt, mint kültagot megillető - vagyoni betétjének (hozzájárulásának) 7.757.540 Ft értékben történő megállapítását, és annak fele részének - 3.878.770 Ft-nak - a házastársi közös vagyon megosztása körében az alperes javára való elszámolását sérelmezte. Kérte, hogy a Kúria a jogerős ítélet megváltoztatásával az értékkiegyenlítés jogcímén megállapított 7.037.005 forint fizetési kötelezettségét a fenti összeggel csökkentve, 3.158.235 forintra szállítsa le. Kérte a perköltség megfizetésére kötelezésének mellőzését. A felperes felülvizsgálati kérelmében anyagi jogi jogszabálysértésként a Csjt. 31. § (5) és (3) bekezdését jelölte meg, eljárásjogi jogszabálysértésként - a pontos jogszabályhely megjelölése nélkül - a tényállás feltáratlanságára, illetve annak megalapozatlanságára hivatkozott.

A tényállás feltáratlansága körében sérelmezte, hogy indítványa ellenére az alperes személyes meghallgatására a megismételt eljárásban nem került sor, holott az alperes, - többek között - nyilatkozni tudott volna az általa kiállított számlákról, amelyek igazolják, hogy az apportként bevitt gépkocsik vételárát a Bt. kifizette.

A jogerős ítélet megalapozatlanságát döntően arra alapította, hogy a másodfokú bíróság aggálytalannak ítélte és ítélezése alapjául elfogadta a módszerében hibás, ezáltal értékmeghatározásában alapvetően téves szakértői véleményt. A másodfokú eljárásban előterjesztett érvelését megismételve előadta, hogy a szakértő által alkalmazott értékelési módszer a perbeli Bt. esetén nem alkalmazható, mivel az kizárólag a cégbejegyzést megelőzően megszűnt társaságok értékének meghatározására szolgál. A szakértői vélemény a Legfelsőbb Bíróság részítéletével ellentétesen határozza meg, hogy a cég értéke több éves működés után is a bevitt apport értékével egyező. A perbeli esetben ugyanis a céget bejegyezték, éveken át működött, működésének eredménye csak az adatok hiánya miatt nem állapítható meg.

A vizsgálati módszer hibás voltán túlmenően a megállapított érték sem felel meg a tényleges értéknek, mert számlákkal igazolta (amelyet felülvizsgálati kérelméhez is csatolt és a szakértőnek is rendelkezésére állt), hogy a T. Bt. a gépjárművekért milyen összegű vételárát fizetett ki. A szakértőnek az apportálás valós értékét ezen számlák figyelembevételével kellett volna megállapítania. A felperes előadta, hogy az 1994. december 31-ig érvényben lévő vámjogi szabályok miatt a külföldről Magyarországra behozott gépkocsikat a „vám összegének minimalizálása” érdekében a társasági szerződésben (és szerződésmódosításokban) apportként tüntették fel,

de azokat folyamatosan értékesítették. A Bt. alapítását követően jövedelmük egy része - műhelye bevétele mellett - ebből származott. A felperes részletesen levezette, hogy az életközösség megszűnéséig milyen nagyságrendű kiadásai voltak, tehát az apport gépkocsik értékesítéséből is származott az a 446.600 DM. megtakarítás, amelyet az 1995. szeptember 26. napján megkötött szerződésben megosztottak. Álláspontja szerint a szakmailag súlyosan aggályos és jogszabálysértő szakértői véleményre alapított jogerős ítélet megalapozatlan.

Anyagi jogi jogszabálysértésként a Csjt. 31. § (5) és (3) bekezdését jelölte meg.

A méltányos rendezés elvét sérti, hogy a jogerős ítélet olyan összeg megfizetésére kötelezi őt, amely már az életközösség megszűnésekor sem állt rendelkezésre. A Bt. - a csatolt számlákkal igazoltan - az apportált gépkocsik vételárát kifizette, a társasági részesedésével kapcsolatos bármilyen igény behajtása a már nem működő és vagyontalan Bt. felé bizonytalan volt, ezért is mellőzték annak elszámolását az 1995. szeptember 26-án megkötött szerződésben. Az alperes csak 2006 őszén, amikor a cég már nem működött, állította be a házastársi közös vagyon mérlegébe a Bt.-vel kapcsolatos elszámolási igényét. A céggel szembeni esetleges követelése előterjesztése, a beltag elszámoltatása és a tényleges helyzet felderítése az alperes felróható magatartása miatt lehetetlenné vált, a cég megszűnésének káros következményei kizárólag őt terhelik.

Jogszabálysértően, a Csjt. 31. § (3) bekezdésével ellentétesen rendelkezett a jogerős ítélet a társasági vagyon pénzbeli megfizetéséről. A Csjt. fenti rendelkezése alapján a közös vagyon természetbeni megosztása az elsődleges, a társasági részesedés természetbeni megosztására 2006-ban még lehetőség is volt.

A felperes felülvizsgálati kérelmére az alperes ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. A felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem ugyanis pontatlan, általánosságokat tartalmaz, nem határoz meg egyetlenegy anyagi és eljárásjogi jogszabályt sem, amelyet a bíróság jogszabálysértően alkalmazott volna. A másodfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján járt el. Téves és alaptalan a szakértő által alkalmazott módszer kifogásolása, mert a felperes kötelezettsége lett volna a keresete alapját bizonyítandó bizonyítékok csatolása. A felperes a hosszan tartó - és többször megismételt - eljárás során a Bt. vagyonleltárát nem közölte, a társaság bevételeinek, valamint az eredményeinek kimutatását igazoló könyvelési anyagot az iratokhoz nem csatolta, azzal a hivatkozással, hogy a T. Bt.-vel kapcsolatban már nincsenek vizsgálható iratok. A szakértői vizsgálat nem tudott megállapítani olyan tényezőt, amely a társaság adott időpontban elszámolható

vagyonat vagy a felperes elszámolási igényét csökkenthette volna, ezért helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által a Bt.-be bevitt apportérték megegyezik a felperes törvényben meghatározott elszámolási igényével, amelynek $\frac{1}{2}$ része jogosan illeti az alperest. Az alperes a cégbírósi cégekkel igazolta a felperes kültagi betétjének összegét. Az apportált gépkocsik vételárának életközösség alatti kifizetésére a felülvizsgálati kérelemben tett nyilatkozata pedig ellentétes korábbi előadásaival.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

Nem alapos a felperes tényállás feltáratlanságára, illetve annak megalapozatlanságára való hivatkozása. A másodfokú bíróság a perbeli bizonyítékok, különösen a rendelkezésre álló okiratok és szakértői vélemény adatainak egymással való egybevetése és a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelően történő értékelése alapján megalapozottan állapította meg a jogvita érdemi elbírálásához szükséges tényállást. A Pp. 270. § (2) bekezdése és a 275. § (3) bekezdésében foglaltakból az következik, hogy a tényállás megállapításának módjára vonatkozó és az ügy érdemi elbírálása is lényeges kihatással levő eljárásjogi szabálysértés hiányában a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálati eljárás keretében történő felülmérlegelésének, a bizonyítékok újraértékelések nincs helye. (BH. 1993/768, 1995/226.)

1. A másodfokú bíróság a döntéséhez szükséges körben a tényállást feltárta. Nem sértett eljárásjogi jogszabályt, amikor az alperes személyes meghallgatása iránti felperesi indítványt figyelmen kívül hagyta, mivel a Pp. 166 §. (1) bekezdése alapján a fél személyes előadása bizonyítéknak nem minősül. A Pp. 3. § (3) bekezdése a bizonyítási indítványok vagy az elrendelt bizonyítás lefolytatásának mellőzését is lehetővé teszi, ha az a jogvita elbírálásához szükségtelen.

2. Alaptalan a szakértő vélemény, ezáltal a jogerős ítélet megalapozatlanságára vonatkozó felperesi érvelés. Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján a házastársak közös vagyonának minősül az életközösség fennállása alatt szerzett társasági vagyoni részesedés értéke is. A perben nem volt vitás, hogy a felperes és a külső harmadik személy által a házassági életközösség időtartama alatt alapított társaságban a felperest megillető vagyoni részesedés a házastársak közös vagyona. A perben a felek között a vita a társasági vagyoni részesedés életközösség megszűnése időpontjában fennálló értékére vonatkozott.

2.1. A felülvizsgálati kérelemmel érintett T. Bt. a perbeli iratok

alapján 1993. május 27. napján kelt társasági szerződéssel alakult, és a Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság, a bejegyzéshez szükséges adatok pótlását követően 1994. október 25. napján jegyezte be, X. cégjegyzékszámom. A társaság induló jegyzett tőkéje a társasági szerződés megkötésekor a beltág pénzbeli hozzájárulásaként 5.000 forint, míg a kültág felperes nem pénzbeli hozzájárulása (apportja) 180.000 forint értékű volt. A társaság tagjai a társasági szerződést több alkalommal módosították, ebből 21 esetben jegyezte be a cégbíróság a változtatást. A folyamatos módosítások a Magyarországra érkezett gépjárművek felperesi apportként való feltüntetését és - ezzel összefüggésben - a társaság vagyonának emelkedésével kapcsolatos változtatásokat foglalták magukban. A cégbíróság 68. számú - 1997. május 30. napján kelt - végzése alapján 1994. december 22. napjától hatályosan a cég vagyona (jegyzett tőkéje) a kültág nem pénzbeli hozzájárulásaként (apportjaként) 7.757.540 forintot tett ki, a beltág pénzbeli hozzájárulásának változatlan - 5000 Ft - betétje mellett. A társaság 2014. április 6.-i megszűnéséig a cégnyilvántartás nem módosult. Helyesen állapítja meg tehát a jogerős ítélet, hogy a társaság fő tevékenysége a külföldről apportként behozott gépjárművek értékesítése volt és 1994 után, - ahogy erre a felperes is hivatkozott - a cégiratok alapján érdemi tevékenység nem mutatható ki.

2.2 A perbeli Bt. alapítására, illetve működésére az akkor hatályos 1988. évi VI. törvény (továbbiakban: Gt.) vonatkozott. A Gt. 24. §-a alapján a gazdasági társaság a cégjegyzékbe való bejegyzéssel - a társasági szerződés megkötésének időpontjára visszamenőlegesen - jön létre. A Bt. tehát, az 1994. október 25. napján kelt cégjegyzékbe való bejegyzéssel, - az alapító okirat aláírásának időpontjára visszamenőlegesen - 1993. május 27. napján jött létre.

A cégiratok alapján a társaság bejegyzése a cégbíróság hiánypótlási végzésében foglaltak teljesítését követően történt. A Bt. alapító okirata szerint a kültág felperes vagyoni betétjét az alapításkor a társaság rendelkezésére bocsátotta a Gt. 21. § (1) bekezdés d./pontjának megfelelően. A jegyzett tőke módosítása (felemelése, leszállítása), - amelynek bejelentési kötelezettségére a Gt. 22. § (3) bekezdése tartalmazott előírást - nem azonos az alapító okiratban előírt apport teljesítési kötelezettségével. A társaságiszerződés módosítások szerint a felperes vagyoni betétjének összege a társaság működésének időtartama alatt értékében folyamatosan emelkedett (cégbíróság 68. sorszámú végzés). Tévesen állapítja meg tehát a szakértői vélemény, hogy az alapítás időszaka az alapításkori kültági vagyoni betét fokozatos tulajdonba adása miatt húzódott el. Az apportlista és ezáltal a törzstőke folyamatos megváltoztatására - a vámjogszabályok adta lehetőségeket kihasználva - a társaság gépjárművek értékesítésén alapuló tevékenysége miatt volt szükség. Fentiekből következően a perbeli

Bt. a cégbejegyzést megelőzően megszűnt társaságnak nem tekinthető, különös tekintettel arra, hogy a Bt. a Gt. rendelkezései értelmében a cégbejegyzési kérelemnek benyújtásától kezdődően üzletszerű gazdasági tevékenységet folytathatott a gépkocsik apportálása, illetve értékesítése terén.

2.3. A szakértői vélemény azonban - a fentebb kifejtettek ellenére - helytállóan állapította meg a Bt. felperesre jutó kültagi részesedésének értékét. A Legfelsőbb Bíróság részítéletében rámutatott arra, hogy a házastársi közös vagyonhoz tartozó társasági részesedés értékét a bíróság a forgalmi érték bizonyítottságának vagy bizonyíthatóságának hiányában akár a felek egyező előadása, akár a perben kirendelt könyvszakértő által meghatározott könyv szerinti értékben határozhatja meg. Erre azonban csak akkor van mód, ha a szükséges okirati bizonyítékok hiánya miatt a forgalmi érték szakértői bizonyítás útján nem határozható meg vagy annak megállapítására irányuló szakértői bizonyítási indítványt a felek egyike sem terjeszt elő (részítélet 29-30. oldal).

A Pp. 164. § (1) bekezdésének főszabálya alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, - a cégnyilvántartásban rögzítettek szemben - hogy kültagi részesedése milyen értékű volt, illetve, hogy a társaság az életközösség megszűnésekor már semmilyen vagyonnal nem rendelkezett, ezáltal az elszámolás esetén részesedése értéket nem képviselt.

Az igazságügyi könyvszakértői vélemény a felperes kültagi vagyoni betétjének értékére tett állításait nem támasztotta alá. A szakértő igen alaposan, mindenre kiterjedően próbálta felderíteni az egyébként igen hiányos adatú társasági vagyont. A társaság számviteli szabályokat súlyosan sértő működése - a mérlegadatok, a könyvelés, a gépjárművek értékesítésének számlái, a befolyó vételár felosztásáról, vagy annak felhasználásáról való társasági határozatok hiánya - miatt alappal állapította meg a szakértői vélemény, hogy a cég forgalmi (piaci) értékének meghatározása sem összehasonlítható adatok, sem jövedelem-hozam számítási módszerrel nem lehetséges. Az eszközökre vonatkozó információk hiányában a felszámolási érték sem határozható meg.

A társaság értékének meghatározására tehát, a forgalmi érték bizonyíthatatlansága miatt, - összhangban a Legfelsőbb Bíróság részítéletében kifejtettekkel - a könyv szerinti érték az irányadó.

A Bt. működésének időszakában hatályos 1989. évi 23. tvr. 2. §-a alapján a cégnyilvántartás közhiteles nyilvántartás. A cégnyilvántartási adatok alapján a kültag társasági tagi részesedésének értéke 1994. december 22. napjától a társaság

megszűnéséig, - így az életközösség 1995. szeptember 12. megszűnésének napján is - 7.757.540 Ft. volt. A cégiratok között ezt követően nem található a Gt. 22. § (3) bekezdése szerinti tőkeváltozás (jegyzett tőke leszállítás) bejelentése, iratellenesen hivatkozik tehát a felperes arra, hogy a Bt. vagyonnal nem rendelkezett.

A fentiekből következően megalapozottan állapította meg a szakértői vélemény a felperest megillető elszámolási igény könyv szerinti értékét a bevitt apport értékével egyezően, mivel - egyéb rendelkezésre álló adatok hiányában - kizárólag a cégnyilvántartási adatokból lehet a kültagi részesedés alapján a kültagnak a tagsági jogviszony megszűnésekor járó vagyoni értékére következtetni.

2.4. A szakértői vizsgálati módszer vitatásán túlmenően alaptalanul hivatkozik a felperes arra, hogy a szakértő az általa a felülvizsgálati kérelemhez is csatolt gépjármű adásvételi szerződéseket - különös tekintettel az abban foglalt vételárra - az értékeléskor figyelmen kívül hagyta. A társasági vagyoni részesedése értékének megállapítása során a felperes által csatolt számlák relevanciával nem bírnak. Az apport értékét a társaság tagjai határozzák meg, ezáltal a számlákon feltüntetett vételár nem alkalmas a társasági szerződésmódosítások eredményeként a közhiteles cégnyilvántartásba bejegyzett adatok valóságtartalmának megdöntésére.

Ezen túlmenően a Gt. 60. § (1) bekezdése alapján a vagyoni hozzájárulást a társaság tulajdonának kell tekinteni. Az adásvételi szerződések a felperes, mint autókereskedő eladó és a T. Bt., mint gazdasági társaság vevő között különböző típusú és igen alacsonyan meghatározott vételárú személygépjárművek értékesítésére vonatkoznak. A Bt. által megvett ezen személygépkocsik felperesi apportként történő feltüntetése, elszámolása fogalmilag kizárt. A gépjárművek értékesítéséből a felperesnek esetlegesen kifizetett vételár pedig a Csjt. 27. § (1) bekezdésének vélelme alapján a házastársak közös vagyonát képezte volna, de erre vonatkozó adat nem állt rendelkezésre.

2.5. A tagi jövedelemre vagy osztalékra vonatkozó adat hiányában ezért súlytalan a felperes háztartási kiadásokra és a közös vagyoni megtakarítás megosztáskori összegére vonatkozó - a cégből származó bevételének felhasználását igazoló - előadása. Nem értékelhetőek a közös vagyont megosztó szerződésben a társasági részesedés „kimaradására” hivatkozottak sem.

2.6. A másodfokú bíróság a Pp. 164.§ (1) bekezdésének megfelelően értékelte a felperes terhére állításainak bizonyítatlanságát. Az értékmeghatározás tekintetében aggálytalan szakértői vélemény alapján a jogerős ítélet megalapozottan állapította meg a kültagi

részesedés életközösség megszűnésekor fennálló értékét és rendelkezett az ennek megfelelően kiegészített házastársi közös vagyon megosztásáról.

3. Nem alapos a felperes anyagi jogi jogszabálysértésre vonatkozó felülvizsgálati érvelése sem. A Csjt. 31. § (3) bekezdése főszabályként írja elő az életközösség megszűnésekor meglévő közös vagyonból a házastársat illető vagyonrész természetbeni kiadását. A társaság alapításakor hatályos Gt. szerint a betéti társaság nem minősült forgalomképesnek, a közös vagyonhoz tartozó gazdasági társaságbeli részesedés tagváltozást eredményező módon történő megosztására a személyegyesülések, (kkt. bt.), esetében csak a házastársaknak a társaság többi tagjával való megállapodása alapján kerülhetett sor. A 2006. július 1. napján hatályba lépett 2006. évi IV. tv. (új Gt.) rendelkezéseit a hatálybalépés előtt cégjegyzékbe bejegyzett társaságokra akkortól kezdve kellett alkalmazni, amikor társasági szerződésüket a törvény rendelkezéseihez igazították, és cégbíróshoz legkésőbb 2007. szeptember 1-jéig benyújtották. A felperes pedig okirattal nem igazolta, hogy a társasági szerződés módosításra került volna. A „természetbeni” megosztásra azért sem kerülhetett sor, mivel a Bt. 2007. decemberétől végelszámolás, majd felszámolás alatt állt, törlésére 2011. április 21-én került sor.

4. A felperes a Csjt. 31. § (5) bekezdésében foglalt méltányosság elvének megsértésére, mint jogszabálysértésre arra alapítottan érvel, hogy azt a másodfokú bíróság nem alkalmazta.

A méltányosság kivételesen alkalmazható, melynek során az ügy egyedi körülményeit a maguk teljességében kell értékelni, mert az egyik fél javára gyakorolt méltányosság nem vezethet a másik féllel szembeni méltánytalansághoz. A vagyonmegosztás általános szabályaitól méltányosságból való eltérésre tehát csak egészen kivételesen és kellően indokolt esetben kerülhet sor. A méltányosság gyakorlása a körülmények feltárása után a bíróság mérlegelési jogkörébe esik (BH. 1987/6/202, LB. Pfv.II.23.077/1998.) a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján. A felperes felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozik, hogy a betéti társaságbeli közös vagyoni részesedés jogerős ítélet szerinti elszámolása egyrészt olyan vagyon megtérítésére kötelezi őt, amely már nincs meg, másrészt az életközösség megszűnésekor sem volt reális lehetőség az esetleges követelés behajtására.

4.1. A perben nem volt vitás, hogy az életközösség megszűnésekor a Bt.-ben tulajdonjoggal (társasági részesedéssel) a felek közül kizárólag a felperes rendelkezett, ezáltal társasági vagyoni részesedése életközösség megszűnését követő értékváltozásának felelősségét a méltányosság elvére való hivatkozással a nem tag házastársra nem háríthatja át. A felperesnek, mint a társaság tagjának társasággal szembeni esetleges igényérvényesítése a

házastársi közös vagyon megosztásától nem függött, nincsen tehát jelentősége annak, hogy az alperes az igényét mikor terjesztette elő. A társasággal szembeni követelése előterjesztésének elmulasztásából eredő kárát a felperesnek magának kell viselnie. Nem sérült tehát a Csjt. 31. § (5) bekezdése, mert a felperes által hivatkozottak nem indokolják a vagyonmegosztás általános szabályaitól való kivételes eltérést.

A fentieknek megfelelően a jogerős ítélet sem eljárási sem anyagi jogszabályt nem sértett, ezért a Kúria a felülvizsgálattal támadott rendelkezéseket a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A felülvizsgálati eljárás illetéke az Illetéktörvény 50. § (1) bekezdése alapján a pertárgyérték - 3. 878.770.Ft. - 10%-a, kerekítve 387.900 Ft., amelyet a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles az államnak megfizetni.

A Kúria az alperes perrel felmerülő költségeit a 32/2003 IM. rendelet alapján mérlegeléssel határozta meg, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest annak megfizetésére.

Budapest, 2015. január 13.

Dr. Makai Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Gábor Áron s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő